

A-PBT-A-52/2013. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület a **B.Z.J.** kérelmező (xxx; a továbbiakban: *Kérelmező*) **ABC Zrt.** (yyy; a továbbiakban: *Pénzügyi Szolgáltató*) ellen benyújtott kérelmére indult, xxx ügyszám alatt nyilvántartásba vett, pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2013. szeptember 17. napján megtartott folytatólagos meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy 60 (hatvan) napon belül fizesse meg a Kérelmező felé az xxx szerződésszám alatt létrejött CHF (svájci frank) deviza alapú kölcsönszerződés ügyleti kamatába beépített xxx casco biztosítási díj összegére felszámított árfolyam-különbözet Kérelmező által megfizetett összegét, valamint annak az egyes törlesztőrészek megfizetésétől, de legkorábban 2008. június 24. napjától a kifizetés napjáig számított, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 301. § (1) bekezdése szerint számított kamatát.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja továbbá a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy a nevezett kölcsönszerződés jövőben esedékessé váló törlesztőrészeinek kiszámlázása során az ún. xxx casco biztosítási díjra ne számítson fel árfolyam-különbözetet.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézbesítésétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: *Psztv.*) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A Pénzügyi Szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a Pénzügyi Szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét - legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével - nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Testületet.

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása nem érinti a Kérelmező azon jogát, hogy a Pénzügyi Szolgáltatóval szembeni igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését a Psztv. 94. §-ának b) pontja, 97. §-a, valamint 100. §-ának (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmező a 2013. június 24. napján indult eljárásban kérelemmel (a továbbiakban: *Kérelem*) fordult a Pénzügyi Békéltető Testülethez, amelyben a Pénzügyi Szolgáltatóval

szemben fennálló, gépjármű vásárlási kölcsönszerződésből fakadó igényével kapcsolatos jogvitája felülvizsgálatát kérte a Testülettől.

A Kérelemben ismertetett és a becsatolt melléletekből megállapítható tényállás szerint a Kérelmező 2006. december 11. napján, xxx szerződésszám alatt, xxx konstrukciós, CHF (svájci frank) deviza alapú kölcsönszerződést (a továbbiakban: *Kölcsönszerződés*) kötött a Pénzügyi Szolgáltatóval, az xxx forgalmi rendszámú xxx típusú gépjármű (a továbbiakban: Gépjármű) finanszírozására, 3.100.000 Ft hitelösszeg, 6,23%-os THM, 159,26 Ft/CHF mértékadó árfolyam és 42.509 Ft havi törlesztőrészlet mellett, 120 hónapos futamidővel. A Kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a felek megállapodtak, hogy a Pénzügyi Szolgáltató az ún. xxx casco konstrukció keretében a teljes futamidőre casco biztosítást köt a Gépjárműre vonatkozóan és fizeti annak biztosítási díját, amelynek költségét oly módon hárítja át a Kérelmezőre, hogy azt a teljes futamidőre elosztva a törlesztőrészlet kamatrészébe beépíti.

Az xxx konstrukció szerint az árfolyam növekedéséből eredő tartozást a havi fix összegű törlesztésen kívül, az eredeti futamidő meghosszabbodásával, további törlesztőrészletek megfizetésével kell a hitelfelvevőknek megfizetnie.

A Pénzügyi Szolgáltató 2013. január 22. napján kelt levelével tájékoztatta a Kérelmezőt, hogy a Kérelmező Kölcsönszerződése vonatkozásában az üzletszabályzatban meghatározott rendkívüli árfolyamesemény, azaz a svájci frank árfolyama a mértékadó árfolyamhoz képes xxx%-os növekedése bekövetkezett. Erre figyelemmel felhívta a Kérelmezőt, hogy 2013. február 8. napjáig fizesse meg a Pénzügyi Szolgáltató felé az árfolyam gyűjtőszámlán felhalmozott teljes halmozott árfolyam-különbözetet és annak kamatát, mindösszesen 876.471 Ft összegben. Tájékoztatta továbbá, hogy a jövőben az árfolyam-különbözetet havonta az esedékes törlesztőrészlet körében meg kell fizetnie a Pénzügyi Szolgáltató felé.

A Kérelmező a nevezett levél kézhezvételét követően panasszal fordult a Pénzügyi Szolgáltató felé, amely panaszát elutasította.

A Pénzügyi Szolgáltató elutasító válaszára figyelemmel a Kérelmező kérte a Pénzügyi Békéltető Testületet, hogy határozatával kötelezze a Pénzügyi Szolgáltatót, hogy az árfolyamváltozásból adódó felhalmozott különbözetet az xxx casco díj figyelembevétel nélkül határozza meg, és az xxx casco díjra jogtalanul felszámított árfolyam-különbözet összegét annak kamataival együtt fizesse vissza részére. A Kérelmező a kamat mértékét a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékben kérte meghatározni.

A Kérelmező kérelmében előadta, hogy nem tartja elfogadhatónak azt, hogy az xxx casco díjára a Pénzügyi Szolgáltató árfolyam-különbözetet számít fel, mivel a szerződés és az előtte tett tájékoztató ajánlat is egyértelműen kimondja, hogy az xxx casco havi díja fix 7.974 Ft összeg, amely nem svájci frank alapon került meghatározásra, tehát nem vonatkozhatna rá az árfolyam-különbözet számítás, nem emelhetné a gyűjtőszámla egyenleget. Erre figyelemmel vitatta a gyűjtőszámla egyenlegét.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában fenntartotta a Kérelmező panaszát elutasító levelében foglaltakat, mely szerint a Kérelmező igényének jogosságát nem ismeri el. Álláspontja szerint a Kölcsönszerződés megkötése és kezelése során jogszerűen járt el.

Válasziratában előadta, hogy a Gépjárműre kötött casco biztosítás éves díja 95.693 Ft, havi díja 7.974 Ft, amely a kölcsön kamatába került beépítésre és annak összege a futamidő végéig nem változik. Ezt a Kérelmező az xxx elnevezésű okirat aláírásával elfogadta. Kifejtette, hogy

mivel az árfolyam-különbözet megállapítása a fizetési kötelezettségre vetített, így a kamatra is felszámításra került.

Tájékoztatta a Pénzügyi Békéltető Testületet, hogy az xxx casco biztosításra vonatkozó árfolyam-különbözettel kapcsolatban a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete vizsgálatot folytatott le a Pénzügyi Szolgáltatónál. A vizsgálat alapján meghozott határozat megtámadására nyitva álló határidő elteltéig, a határozat elfogadásával, avagy bírósági felülvizsgálatának kezdeményezésével kapcsolatos szolgáltatói álláspont kialakításáig a Pénzügyi Szolgáltató a nevezett kérdésben nem tud eleget tenni a Kérelmező ezen igényének.

A rendkívüli árfolyam eseménnyel kapcsolatban előadta, hogy az Üzletszabályzat szerint a Pénzügyi Szolgáltató az árfolyamnak a mértékadó árfolyamhoz képest több mint xxx%-os növekedése esetén jogosult az esedékes törlesztőrészekre vonatkozó „Árfolyamváltás xxx”-et a futamidő lejártát megelőzően az adósra kiterhelni. Kiemelte, hogy az árfolyamgyűjtőben felhalmozódott árfolyam-különbözet kiegyenlítésére a Pénzügyi Szolgáltató nem kötelezte ügyfeleit, csupán lehetőséget biztosított annak kedvezményes megfizetésére. Ezt álláspontja szerint alátámasztják a Kérelmezővel lefolytatott telefonbeszélgetések is. Mivel a Kérelmező jelezte, hogy élni kívánt az árfolyamgyűjtőben felhalmozott összeg megfizetésének lehetőségével, erre figyelemmel a Pénzügyi Szolgáltató az összeg 3 részletben történő megfizetésére kamatmentes részletfizetési lehetőséget biztosított.

Ettől függetlenül az Üzletszabályzat rendelkezései szerint a Kérelmező felé 2013. február hónapot követően kiszámlázásra került és kerül a mindenkori törlesztőrészletre vonatkozó árfolyam-különbözet összege.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratával csatolta kimutatását, melyben kimutatta a Kölcsönszerződés feltételei szerint esedékessé vált tőke, kamat, és árfolyam-különbözet mértékét. Jogcímenként részletezte továbbá a Kérelmező felé felszámított tételeket.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában nyilatkozott, hogy a Pénzügyi Békéltető Testület döntését kötelezőként nem fogadja el, a döntésnek alávetni magát nem kívánja.

Az ügyben 2013. augusztus 15. napján megtartott meghallgatáson a Kérelmező és a Pénzügyi Szolgáltató szabályszerű értesítésre nem jelent meg. A Kérelmező 2013. augusztus 6. napján érkezett beadványában tájékoztatta a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsát, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete xxx számú határozatára figyelemmel – álláspontja szerint – a Pénzügyi Szolgáltató az eljárás lefolytatásától függetlenül teljesíteni köteles a Kérelmében foglaltakat. Erre figyelemmel kérte a meghallgatás elhalasztását a Pénzügyi Szolgáltató számára a határozatban megállapított xxx-i teljesítési határidőt követő időpontra. A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában szintén hivatkozott a nevezett határozatra, melynek teljesítése, illetve bírósági felülvizsgálata tárgyában egyelőre nem született döntés a társaságnál.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a meghallgatást, a felek nyilatkozatára tekintettel, egyezség reményében elhalasztotta. A meghallgatás elhalasztásával egyidejűleg felhívta a feleket, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete xxx számú határozatának teljesítéséről yyy napjáig beérkezően tájékoztassák a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsát. Felhívta továbbá a felek figyelmét, hogy ha nyilatkozatot nem terjesztenek elő, vagy a folytatólagos meghallgatáson (személyesen vagy képviselőjük útján) a szabályszerű értesítése ellenére nem jelennek meg, a Pénzügyi Békéltető Testület a Pénzügyi Szervezetek

Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény 93. §-ának (2) bekezdése alapján lefolytatja az eljárást, és a rendelkezésre álló adatok alapján dönt.

Ezt követően a Pénzügyi Szolgáltató 2013. augusztus 29-én kelt beadványában tájékoztatta a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsát, hogy a PSZÁF hivatkozott határozatának felülvizsgálata iránt keresetet terjesztett elő, melyben kérte a határozat végrehajtásának felfüggesztését is. A Kérelmező 2013. szeptember 2-án kelt beadványában tájékoztatta a Testületet, hogy a Pénzügyi Szolgáltató a hivatkozott határozatban foglaltakat nem teljesítette. Kérte a felhalmozott árfolyam-különbözet és kamatai casco biztosítási díj figyelembe vétele nélkül történő meghatározását, valamint a jogtalanul felszámított árfolyam-különbözet jegybanki alapkamat kétszeresével történő visszafizetését.

Az ügyben 2013. szeptember 17. napján megtartott folytatólagos meghallgatáson a Kérelmező nem jelent meg, a Pénzügyi Szolgáltató pedig fenntartotta a válasziratban foglaltakat. A Pénzügyi Szolgáltató képviselője előadta, hogy a szerződés élő, nyilvántartási módja nem változott, és a CASCO díjra jutó árfolyam-különbözetet továbbra is felszámítja. Előadta, hogy a Kérelmező élt az árfolyamgyűjtőben nyilvántartott tartozás egy részének kamatmentes részletfizetés keretében történő visszafizetésével, egyebekben maradéktalanul teljesíti fizetési kötelezettségeit. Nyilatkozott továbbá, hogy a törlesztőrészlet megállapítása során a forintban meghatározott, casco díj nélküli törlesztőrészlethez forintban hozzáadják a casco díj összegét, majd a teljes összeg után számítanak árfolyam-különbözetet. Kiemelte, hogy a felek között létrejött, casco díjfizetésre vonatkozó megállapodásban rögzítették, hogy a casco díjat a teljes futamidő során a kamatba építi be a Pénzügyi Szolgáltató, a Kérelmező a kamatban fizeti meg, és ezen megállapodást a Kérelmező aláírta. Előadta továbbá, hogy a casco biztosítást nyújtó biztosító felé forintban teljesíti a Pénzügyi Szolgáltató a fizetési kötelezettségeit. Erre figyelemmel egyezségi ajánlatot nem kívánt előterjeszteni.

A Kérelmező Kérelme az alábbi indokoknál fogva **részben megalapozott**.

1. Az eljárás során rendelkezésre bocsátott okiratok alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa tényként állapította meg, hogy a Kérelmező és a Pénzügyi Szolgáltató jogelődje, az xxx Zrt. között, 2006. december 11. napján, xxx szerződésszám alatt, xxx konstrukciós, CHF (svájci frank) deviza alapú kölcsönszerződés (a továbbiakban: *Kölcsönszerződés*) jött létre, az xxx forgalmi rendszámú xxx típusú gépjármű (a továbbiakban: *Gépjármű*) finanszírozására vonatkozóan, 3.100.000 Ft hitelösszeg, 6,23%-os THM, 159,26 Ft/CHF mértékadó árfolyam és 42.509 Ft havi törlesztőrészlet mellett, 120 hónapos futamidővel.

A Kérelmező a Kölcsönszerződés aláírásával kijelentette, hogy az egyedi kölcsönszerződésben és az annak elválaszthatatlan mellékletét képező Üzletszabályzatban (xxx) foglaltakat megismerte, megértette, és azokat magára nézve kötelezőnek ismeri el. Erre figyelemmel a Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglalt szerződési szabadság elve, és a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján a Pénzügyi Szolgáltató fenti számú Üzletszabályzatát (a továbbiakban: *Üzletszabályzat*) a felek közös megállapodásukkal a Kölcsönszerződés részévé tették.

2. A Kérelmező Kérelmében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy nem tartja elfogadhatónak az xxx casco biztosítás díjára árfolyam-különbözet felszámítását, mivel a Kölcsönszerződés és az előtte tett tájékoztató ajánlat is egyértelműen kimondja, hogy az xxx casco havi díja fix 7.974 Ft, amely nem svájci frank alapú elszámolás, tehát nem vonatkozhatna rá az árfolyam-különbözet számítás, nem emelhetné a gyűjtőszámla egyenleget.

Az eljárás során csatolt okiratok alapján megállapítható volt, hogy a felek között létrejött Kölcsönszerződéshez kapcsolódóan a Kérelmező a 2006. december 11. napján kelt „yyy” elnevezésű okirat aláírásával nyilatkozott, hogy tekintettel arra, hogy a Pénzügyi Szolgáltató xxx casco termékét választotta, hozzájárul ahhoz, hogy a Pénzügyi Szolgáltató mint szerződő és díjfizető a nyilatkozatban meghatározott feltételekkel a finanszírozott Gépjárműre vonatkozóan teljes körű casco biztosítást kössön. A nyilatkozatban rögzítésre került, hogy a Kérelmező mint kölcsönbevevő a finanszírozási szerződés megkötésével a casco díjakat a havi törlesztőrészletbe építve fizeti meg a Pénzügyi Szolgáltató felé, amely ennek alapján havi szinten a biztosítási díjat fizeti a biztosító felé. A nyilatkozatban rögzítésre került továbbá, hogy a casco éves díja 95.693 Ft, havi díja pedig 7.974 Ft.

Szintén tényként volt megállapítható továbbá, hogy a Kölcsönszerződés megkötését követően 2006. december 14-én, a felek között létrejött „xxx” (a továbbiakban: *Kiegészítő megállapodás*) elnevezésű okiratban – a fenti nyilatkozatban foglaltakat megerősítve – a felek megállapodtak, hogy a Pénzügyi Szolgáltató az ún. xxx casco konstrukció keretében a teljes futamidőre casco biztosítást köt a Gépjárműre vonatkozóan és havonta fizeti annak biztosítási díját. A Kiegészítő megállapodásban rögzítésre került továbbá, hogy a Pénzügyi Szolgáltató mint kölcsönbeadó a casco biztosítás díját oly módon hárította át a Kérelmezőre mint kölcsönbevevőre, hogy azt a teljes futamidőre egyenlő részletekre elosztva a törlesztő részletben (kamatban) érvényesíti.

A fentiek szerint tehát megállapítható, hogy a Kölcsönszerződés keretében finanszírozott Gépjárműre megkötött casco biztosítás díja beépítésre került a kölcsön ügyleti kamatába, amelyre a futamidő alatt a törlesztőrészlet részeként, az Üzletszabályzat xxx pontjának xxx alpontja és yyy pontja szerint felszámításra került a Kamatváltozás yyy (az Üzletszabályzat módosítását követően Árfolyamváltozás xxx) elnevezés alatt megjelölt árfolyam-különbözet. Ezt a tényt az eljárás során a Pénzügyi Szolgáltató sem vitatta, az elszámolás módját és annak összegszerűségét válasziratában részletezte.

3. A Ptk. 209. § (1) bekezdése kimondja, hogy tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A (4) bekezdés szerint az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.

A Ptk. 209. § (1) bekezdése tekintetében a kikötés tisztességtelensége nem attól függ, hogy a feltétel kidolgozója utóbb milyen gyakorlatot követ, alkalmazza-e ténylegesen a kikötést, avagy a kikötés alkalmazása milyen gazdasági eredményre vezet. Jelentősége annak van, hogy fennáll-e az elvi lehetősége, hogy a feltétel – bármikor – a fogyasztót hátrányos helyzetbe hozhatja. Ugyanezen okból nincs jelentősége annak sem, hogy a kikötés megfogalmazásakor mi volt a szerződési feltétel támasztójának szándéka.

Az ily módon alkalmazott kikötéseket a Ptk. 209. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően összefüggéseikben, struktúrájukban kell szemlélni.

A feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát. Ebben az összefüggésben kiemelt jelentősége van, hogy a hitelező és az adós között magánjogi kapcsolat jön létre, a szerződésekben a jogok és

kötelezettségek meghatározása során a felek mellérendeltsége és egyenjogúsága elvének kell érvényesülnie.

A felek között létrejött Kölcsönszerződéshez kapcsolódóan megkötött Kiegészítő megállapodásból, a 2006. december 11. napján kelt nyilatkozatból, valamint a Pénzügyi Szolgáltató eljárás során tett nyilatkozatából egyértelműen megállapítható, hogy a kölcsön fedezetét képező Gépjárműre megkötött casco biztosítás kölcsön kamatába beépített díját a Pénzügyi Szolgáltató a biztosító felé forintban fizette meg, mégpedig havi szinten fix 7.974 Ft összegben. Mivel a nevezett casco díjjal kapcsolatban a Pénzügyi Szolgáltatónak nyilvánvalóan nem merül fel devizában refinanszírozandó költsége, erre figyelemmel az az eljárás, hogy a nevezett költségre a Pénzügyi Szolgáltató árfolyam-különbözetet számol el, nyilvánvalóan nem áll összhangban a közvetített szolgáltatásként nyújtott casco biztosítás természetével. Az adott gazdasági körülmények között, az adott helyzetben a casco biztosítás díjának devizában történő elszámolása a Pénzügyi Szolgáltató oldalán egyértelműen árfolyamnyereséget eredményezett, amelyet a Kérelmező fizetett meg. Bár – mint az a fentiekben kifejtésre került – a feltétel tisztességtelensége nem függ attól, hogy a nevezett kikötés utóbb milyen gazdasági eredményre vezetett (csupán annak elvi lehetősége is megalapozhatja azt), a Kérelmező esetében a deviza árfolyamok változása folytán a Kérelmező oldalán ténylegesen, anyagi hátrányként is megjelent a tisztességtelen kikötés hatása.

Mivel a casco díj nem áll semmilyen közvetlen összefüggésben a Kölcsönszerződéssel kapcsolatos deviza forrás Pénzügyi Szolgáltató általi megszerzésével, így ennek deviza alapon történő elszámolása, árfolyam-különbözet érvényesítésével történő kiszámlázása a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsának megítélése szerint egyoldalú és indokolatlan előnyt állapít meg a Pénzügyi Szolgáltató oldalán a Kérelmező mint a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára.

A Ptk. 209/A. § (2) bekezdése szerint fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

Erre figyelemmel a fentiek szerint megállapítható, hogy a Kiegészítő megállapodás xxx pontjában foglalt azon rendelkezés, mely szerint a Pénzügyi Szolgáltató a casco biztosítás díját oly módon háritotta át a Kérelmezőre, hogy azt a törlesztő részletben (kamatban) érvényesítette, és ennek folytán ezen költségre is árfolyam-különbözet került felszámításra, a Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen kikötésnek minősül és ennek folytán a Ptk. 209/A. § (1) bekezdése alapján semmis.

A fentiekkel kapcsolatban azt is meg kell állapítani, hogy az xxx casco Pénzügyi Szolgáltató által alkalmazott konstrukciója – mely szerint a törlesztő részletnek nem önálló, elkülönült része a casco díj, hanem az az ügyleti kamat mértékébe került beépítésre nem felel meg a közérthetőség és átláthatóság (transzparencia) követelményének. Az adott konstrukció egyrészt két – különböző hatásoktól függő – költség összekapcsolását jelenti, másrészt pedig nem biztosítja a nevezett szolgáltatások (kölcsön és biztosítás) elkülönített nyomkövethetőségét. Ennek alapján ezek a körülmények önmagukban is megalapozhatják a Kiegészítő megállapodás xxx pontjában foglalt rendelkezés Ptk. 209. § (4) bekezdése tisztességtelenségét.

4. Mindezek mellett a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa rá kíván mutatni, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: *Hpt.*) 2011. évi CXLVII. törvény 23. §-ával megállapított, és 2011. november

15. napján hatályba lépett 210. § (5a) pontja kimondja, hogy „a fogyasztóval kötött deviza alapú hitel-, vagy kölcsön szerződések esetében a pénzügyi intézmény kizárólag azokat a költségeket és díjakat számíthatja fel devizában, amelyek az adott szerződés teljesítésének és fenntartásának érdekében a deviza forrás megszerzésével közvetlenül kapcsolatban állnak, ide értve a kamat jellegű kezelési költséget és a deviza alapú hitel- vagy kölcsöntartozás mindenkori összegéhez igazodó hitelfedezeti biztosítási szolgáltatással kapcsolatos költséget, amennyiben a hitelintézetet terhelő biztosítási díj is deviza alapú”.

A Hpt. hivatkozott rendelkezése meghatározza továbbá, hogy mi nem számolható fel a fogyasztó számára devizában, nevezetesen „a szerződéskötéssel, a levelezéssel, a kimutatások és igazolások előállításával, az ügyfelek látogatásával, a hitel monitoringgal, a felmondással, a fedezet értékbecslésével és cseréjével, a szerződés módosításával, a nem a deviza alapú hitel- vagy kölcsöntartozás mindenkori összegéhez igazodó hitelfedezeti biztosítási szolgáltatással, továbbá a hitelszerződés ügyintézésével és a kapcsolódó hitelszámla lezárásával kapcsolatos díj és költség”.

Bár a fenti felsorolás nem tartalmazza a hitel fedezetét képező eszközre, az adott esetben a Gépjárműre megkötött biztosítás díját, azonban a Hpt. 210. § (5a) bekezdésének első mondata egyértelműen kimondja, hogy kizárólag azok a költségek és díjak számíthatók fel devizában, amelyek „*a deviza forrás megszerzésével közvetlenül kapcsolatban állnak*”. Ezen megállapítás figyelembevételével kétséget kizáróan megállapítható, hogy a finanszírozott Gépjárműre megkötött biztosítás – mivel az nem áll közvetlen kapcsolatban a devizaforrás megszerzésének költségével – nem tartható nyilván és nem számítható fel devizában. A finanszírozott eszközre megkötött biztosítás – amely jelen esetben casco biztosítás – közvetlen kapcsolatban a Kérelmező mint hitelfelvevő, közvetett módon pedig a Pénzügyi Szolgáltató mint hitelező kockázatainak kezelésével, a fedezeti vagyontárggyal kapcsolatos kockázatok csökkentésével áll.

A fentiek szerint egyértelműen megállapítható, hogy a Kiegészítő megállapodás xxx pontjában foglalt azon rendelkezés, mely szerint a Pénzügyi Szolgáltató a casco biztosítás díját oly módon hártotta át a Kérelmezőre, hogy azt a törlesztő részletben (kamatban) érvényesítette, a Hpt. 210. § (5a) bekezdésének, 2011. november 15. napjától hatályos rendelkezéseivel is ellentétes.

5. Az eljáró tanács a fentiek szerint semmis szerződési rendelkezés alapján a Kérelmező által, a casco díjra megfizetett árfolyam-különbözet összege után felszámított Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint kamat számításának kezdő időpontját a Pénzügyi Békéltető Testületi eljárás megindításától mint a Pszvtv. 86. §-a szerint az elévülést megszakító jogcselekménytől visszafelé számított 5 évben, azaz 2008. június 24. napjában határozta meg.

Ezzel kapcsolatban az eljáró tanács rá kíván mutatni, hogy az érvénytelen szerződések tekintetében az eredeti állapot helyreállítása kapcsán alkalmazott ún. egyenértéki kamat az eredeti állapot helyreállítása körén kívül eső olyan járulékos igény, amelyek a visszatérítendő pénzszolgáltatás adott időtartamon keresztül történt birtoklásán és használatán, mint többlettényállási elemen alapul. Ezzel kapcsolatban az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 9. pontjában a Legfelsőbb Bíróság is rámutatott, hogy a kamat – mint a teljesített pénz illetve dologszolgáltatás használatának ellenértéke – dogmatikai alapja a jogalap nélküli birtoklás: az érvénytelen szerződés alapján történt teljesítés következtében a fél jogalap nélkül birtokolja és használja a másik fél szolgáltatását. Elszámolásuk dogmatikai alapja pedig a jogalap nélküli gazdagodás: a fél a szerződés érvénytelensége folytán jogalap nélkül birtokolt és használt szolgáltatás használatával jogalap nélkül gazdagodna.

A fentieket figyelembe véve az érvénytelen szerződések tekintetében az eredeti állapot helyreállítása kapcsán alkalmazott ún. egyenértéki kamat vonatkozásában érvényesül a Ptk. 324. § (1) bekezdésében meghatározott a követelések elévülésére meghatározott öt éves elévülési idő.

6. A fentiek alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a rendelkező részben foglaltak szerint a casco díjra vonatkozóan felszámított, és a Pénzügyi Szolgáltató felé ténylegesen megfizetett árfolyam-különbözet visszafizetésére, valamint annak – az elévülési idő figyelembevételével számított –Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti kamatai megfizetésére hívta fel a Pénzügyi Szolgáltatót. A rendelkező részben foglaltak szerinti tartalommal felhívta továbbá, hogy a jövőben esedékessé váló törlesztőrészletek tekintetében a casco díj összegére árfolyam-különbözetet ne számoljon fel.

A Psztv. 94. § b) pontja alapján egyezség hiányában a tanács az ügy érdemében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a 4. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó személy vagy szervezet az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezőként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott.

Mivel a Kérelmező Kérélmé a fentiek szerint részben megalapozott és a Pénzügyi Szolgáltató az ügyben alávetési nyilatkozatot nem tett, az eljáró tanács a rendelkező rész szerinti ajánlást adta ki.

Budapest, 2013. szeptember 25.

Fábián Attila s.k.,
eljáró tanács tagja

Dr. Matovics Ruben Ferenc s.k.,
eljáró tanács elnöke

Dr. Sebestyén Ádám s.k.,
eljáró tanács tagja